Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 137. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 21, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛИПНЯ 1995 р. Ч. 137. РІК CII.

ПІДПИСАНО УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКИЙ ДОГОВІР

Київ(УНІАР).— У середу, 19-го липня, Президент України Леонід Кучма повернувся з Білорусі, де перебував з дводенною офіційною візитою на чолі української урядової делеґації.

Під час зустрічі Л. Кучми з головою держави Білорусі Олександром Лукашенком обговорено питання розвитку українсько-білоруських відносин і взаємодії на міжнародному рівні та підписано договір про дружбу, добросусідство та співробітництво між державами, який визначатиме надалі характер взаємин між Україною і Білоруссю, зміцнить фундамент нормативно-правової бази. Угода охоплює також: трудову діяльність та соціяльний захист громадян України та Білорусі, які працюють за межами своїх держав; умови і порядок обміну житлом; повітряне сполучення між державами; співробітництво в галузі охорони здоров'я та лікарського обслуговування. Підписано також спільне комюніке.

Сторони підкреслили важливість підписаних документів і позитивно оцінили проведене делеґаціями обох країн розмежування кордону між обома державами. Президенти погодилися, що українсько-білоруські економічні відносини мають особливе значення і що між ними уже сьогодні дуже зріс товарообмін, який повинен зростати і на майбутнє.

Важливе значення мала зустріч президентів України та Білорусі з керівниками ряду промислових підприємств Білорусі, з якими погоджено питання поглиблення співпраці в промисловості.

Керівники держав обговорили сучасні тенденції розвитку співпраці незалежних держав, обмінялися думками з питань нормалізації становища в "гарячих точках" на терені колишнього СССР і прийшли до спільної думки, що ці питання треба вирішити якнайшвидше і мирним шляхом. Президенти заявили про свій намір поглиблювати двосторонні відносини в галузі питань захисту прав людини.

КОМУНІСТИ ДОРІКАЮТЬ Л. КУЧМІ

Київ (УНІАР).— З нагоди першої річниці перебування при владі Леоніда Кучми, фракція комуністів у Верховній Раді України спільно з Центральним комітетом КПУ надіслали Президентові України листа, у якому дорікають Л. Кучмі, що він допускає перекручення позицій КПУ. "Хоча Ви, Президенте, не можете заперечувати, що саме голоси комуністів та їхніх прихильників виявилися вирішальними при обранні Вас Президентом. Хоча і виборці, які голосували за Вас, Леоніде Даниловичу, сподівалися на рішучі дії. Але немає практичних результатів. Більше того, Ви і Ваше оточення нав'язали Верховній Раді підписання Конституційного договору і тим самим розтоптали конституційні засади нашої держави. І ніщо не завадило Вам протягом чотирьох місяців зформувати дієздатний Уряд".

Комуністи пропонують Президентові підтримувати фінансово підприємства, спрямовувати чужоземні кредити тільки на нові технології, заборонити чужоземну валюту, недопустити розгону колгоспів і перетворення землі на товар, різко скоротити апарат управління державних установ, активніше боротися зі злочинністю, негайно зформувати Конституційний суд та пришвидшити працю над новою Конституцією України.

Наприкінці листа наголошено, що комуністи ніколи не були ворогами свого народу і готові до співробітництва з усіма політичними силами, що мають намір провадити реформи в ім'я розвитку України.

УКРАЇНЦІ ОБУРЕНІ СКАНДАЛОМ НА ПОХОРОНІ ПАТРІЯРХА

Київ (УНІАР). — Як уже інформовано, тут 18-го липня, у Свято-Володимирівському соборі відбулася заупокійна Панахида за спокій душі Патріярха Київського і Всієї Руси-України Володимира УПЦ КП. Після Панахиди кількатисячна процесія вирушила до Софіївського собору. Саме тут, на думку Синоду та вищої церковної влади УПЦ КП, має покоїтися прах українського Патріярха.

На перехресті Бульвару Т. Шевченка та Володимирської вулиці дорогу траурній процесії перегородили підрозділи "Беркута", оскільки влада ще не визначилася щодо місця поховання Патріярха. Відбулося зіткнення аж до бійки.

Генерал-майор міліції Володимир Будніков прокоментував це так: "Було обговорено чотири варіянти місця поховання Патріярха— Байковий цвинтар, Видубицький Монастир, Володимирський собор, Софіївський собор. Останній — історичний заповідник, державна власність, а тому влада не дала дозволу на поховання, і спецназ став на шляху віруючих".

Коли ж процесія все ж дісталася до Софійського собору, там виявилися замкнені ворота. Тоді вояки УНСО викопали могилу перед входом у дзвіницю й опустили туди труну. В цю мить двері дзвіниці відчинилися і звідти вибігло багато вояків особливого призначення з ґумовими киями. Вони били людей усіх підряд і труїли сльозогінним ґазом, і в такий спосіб швидко звільнили площу, намагалися витягти з могили труну, щоб автобусом перевезти на Байковий цвинтар, але депутати України умовили не чіпати до остаточного вирішення цієї проблеми.

У вечірньому випуску українських телевізійних новин після репортажу журналістки Наталки Чангулі виступив генерал В. Будніков, який у всьому звинуватив організацію УНСО. "Обіцянка тільки попрощати Патріярха на Софійській площі й поховати там, де вимагається і мався дозвіл, не була виконана. Почалося риття могили перед входом у саму Софію. Вимоги припинити незаконні дії не виконувалися. Не реаґували і керівники Церкви, і депутати Верховної Ради на наше прохання. При спробі припинити ці незаконні дії, прийшлося застосувати силу для того, щоб відтіснити натовп, особливо УНА-УНСО, від Софійського собору. Я вважаю, що такі візити подібних формувань не те, що неможливі, вони протиправні і протизаконні. І якби не ці люди, сьогодні поховання Патріярха пройшло б тихо, лагідно, мирно, і не з тою ганьбою, яку сьогодні вчинили ці люди".

У вечірньому телевізійному випуску "Новини УНІАР" виступив голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл, який сказав: "Я просто з поля бою. Тільки били не ми, били нас. Жорстоко, нещадно. Били жінок, били дітей, били священиків, били чужоземців. Тягнули побитих, щоб сховати їх від людського ока за брамою Софії.

Що сталося? Помер Патріярх Володимир. Це висока посада і Синод Церкви вирішив поховати його на території св. Софії. Це наша традиція. Не заперечували проти цього ні УГКЦ, ні УАПЦ. Заперечувала тільки Церква Московського Патріярхату. Після того, як уже біля брами св. Софії хотіли тимчасово поховати Патріярха, почалася ця трагедія. Я чогось подібного не бачив дуже давно. Я вважаю, що сталася величезна провокація. Комусь потрібно було прислужитися кому завгодно, тільки не Україні. Я думаю, можливо, нашим сусідам. Після цього важко говорити про вступ України до Ради Европи. Після цього скомпромітовані прем'єр-міністер, Президент. Я вважаю, що Президент повинен знайти винуватців і покарати їх. Якщо він не знайде винуватців, значить прямо, чи не прямо винуватий він сам. Ми скомпромітовані сьогодні на цілий світ. Тіло святого Патріярха лежить зараз біля воріт Софійського собору, біля нього чергують депутати Верховної Ради. Заки я тут, я не знаю, що там сталося. Думаю, те, що сталося в Києві, не повинно залишити байдужими нікого в Україні".

Пізніше надійшло повідомлення, що представники Кабінету Міністрів України зв'язалися телефоном з Президентом Кучмою, який був на переговорах у Білорусі, й запитали з приводу поховання Патріярха на території св. Софії, але Президент такого дозволу не дав.

Газета "Ню Йорк Таймс" з 19-го липня повідомила, що Патріярха міліціянти поховали на Байковому цвинтарі, насправді ж він тимчасово похований перед дзвіницею Софійського собору до полагодження цього питання з владою.

НРУ оприлюднив заяву, у якій сказано: "Як свідки погрому похорону святішого Патріярха Володимира, ми констатуємо, що за своїми маштабами, брутальністю та безглуздістю ця акція не має аналогів. Десятки учасників похоронної процесії отримали поранення, сотні побито. Спецназівці глумилися над могилою та труною, рвали хрести зі священиків. Били не лише ґумовими киями, а й уламками від стільців. Саме таким чином поранено члена Центрального проводу Руху Віктора Цимбалюка".

Члени Руху звинувачують у вчиненні цієї ганебної акції членів Уряду Романа Шпека, Василя Дурдинця, Кравченка, керівника Управління внутрішніх справ Києва генерала міліції В. Буднікова і вимагають від Президента відповідних рішучих дій та ґарантії, що подібне не повториться. "Загони особливого призначення мають бути розпущені як антиукраїнські і небезпечні для суспільства", — наголошено в заяві.

Доля українських миротворців невідома

Сараєво, Боснія та Герцеґовіна. — Ситуація довкруги Жепи є такою нез'ясованою, що офіційні чинники Організації Об'єднаних Націй просто не підтверджують заяв будь-якої із воюючих фракцій. У середу, 19-го липня, сербські старшини сказали, що „зона безпеки" довколамісцевости Жепа є в їхніх руках. Боснійський уряд заперечів ці твердження сербів, а ООН з уваги на те, що не мають будь-яких докладних інформацій, тільки підтвердили, що боснійські серби дальше облягають згадану місцевість.

Радіопередача боснійських сербів повідомила, що два мусулманські представники Гмдія Торлак і Бенямін Кperiodic Куловеч відбули зустріч з ген. Ратком Младічем, командуючим військами боснійських сербів, і прийняли всі його вимоги щодо капітуляції.

Аналітики цього балканського конфлікту твердять, що коли боснійські серби займуть вкінці Жепу, то на тому не зупиняться, але спрямують свої зазіхання на останню місцевість так званої „зони безпеки" Ґоражде. Одначе тут є понад 3,000 війська боснійського уряду, отже оборона може бути набагато сильнішою. Крім того в Ґоражде є понад 300 британських вояків і відділ українців з миротворних військ ООН.

Звідомлення про насильне розброєння українських миротворців боснійськими урядовими військами офіційні чинники цього уряду заперечили. Крім того посадник Жепи Магмед Гайріч сказав, що комадуючий українців з кількома вояками перейшов на сторону боснійських сербів, при чому підкреслив, що 70 інших українських вояків залишились на своїх позиціях. Ці останні звідомлення не підтверджені командуванням ООН.

КОНФЕРЕНЦІЯ З ПИТАНЬ МАЛОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ

ОДЕСА. — Всеукраїнська конференція з питань малої приватизації відбулася в Одесі. Участь в конференції брали представники органів приватизації Одеської, Дніпропетровської, Львівської, Івано-Франківської областей та спеціялісти Фонду Державного Майна України. Проаналізовано хід малої приватизації в Україні від кінця 1993 року і до сьогодні. Фахівці з приватизації розглянули питання удосконалення законодавчої бази та систему оцінки майна об'єктів, що підлягають приватизації. Саме ці питання найчастіше згадувалися як чинники гальмування приватизаційних процесів в Україні.

Страйкують шахтарі Луганщини

КРАСНОДОН.— Тут у п'ятьох шахтах виробничого об'єднання "Краснодонвугілля" 13-го липня розпочався страйк.

Шахтарі протестують проти постійної затримки виплати заробітньої платні та проти небажання адміністрації підписати колективний договір з Незалежною Профспілкою Гірників (НПГ). В разі дальшої затримки з виплатою заробітків, шахтарі вимагають доплати в розмірі 0.5 відсотка за кожний день затримки.

Страйк розпочався на шахтах "Східня" і "Орєховська" 13-го липня, а 14-го липня цілком припинила працю шахта ім. Баракова, шахтарі якої вимагають підвищення тарифних ставок і зарплатні у п'ять разів.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Вийшов ще один указ про приватизацію землі

КИЇВ.— З метою пришвидшення ринкових реформ та заохочення інвесторів, Президент України Леонід Кучма видав указ, яким громадянам України дозволяється приватизація та винайм земельних ділянок несільськогосподарського призначення для підприємницької діяльности. Ділянки можна винаймати на 50 років з переважним правом орендаря на продовження цього терміну ще на 50 років. Крім того, право на винайм ділянки можна продати, подарувати, успадкувати, обміняти відповідно до договору винайму.

Плян закриття Чорнобильської АЕС розгляне "велика сімка"

КИЇВ.— Пресовий центр Міністерства Охорони Довкілля повідомив, що плян дій щодо закриття Чорнобильської Атомної Електростанції подано на розгляд країн "великої сімки". Амбасадор Канади в Україні Франсуа Матіс під час зустрічі з українським міністром охорони довкілля Юрієм Костенком повідомив, що наприкінці липня в Україну прибудуть експерти з технічних питань, які підготують програму з питань ядерної безпеки країн "великої сімки", запланованої на вересень цього року.

КУН вимагає демонтування пам'ятника Ленінові

ШЕПЕТІВКА, Хмельниччина.— Близько 80 членів Шепетівської крайової організації КУН провели несанкціоноване пікетування будинку суду й зірвали початок судового процесу над місцевим мешканцем, якого звинувачують в пошкодженні пам'ятника Ленінові. Кунівці вимагали припинення карної справи та демонтування пам'ятника. Вони тримали транспаранти з закликами припинити "комуністичні репресії", "Геть комуністичний режим", "Геть палача України".

У Криму є нова Президія Верховної Ради

СИМФЕРОПІЛЬ.— На сесії Верховної Ради Автономної Республіки Крим обрано нову Президію парляменту автономії. Заступниками голови стали: А. Данелян, Ю. Подкопаєв, Р. Чубаров. Комісію з питань національної політики та проблем депортованих громадян очолив Л. Арифов, Комісію з питань засобів масової інформації та зв'язків з громадськістю — М. Бухарєв, Комісію з питань охорони здоров'я та санаторно-курортного лікування — М. Бистров, Комісію з питань місцевого самоврядування — А. Гриценко, Комісію з питань освіти, науки, культури, молоді і спорту — Ю. Зирянов, Комісію з питань екології, раціонального природокористування і земельних питань — Ю. Кочеґаров, Комісію з військових питань, безпеки та захисту прав військовослужбовців — Є. Мельник, Комісію з питань державного будівництва, законодавства, законности та правопорядку — В. Рудаков, Комісію з соціяльних питань — Г. Решетніков, Комісію з аграрних питань та продовольчого забезпечення — Ю. Селюх, Мандатну комісію, з питань депутатської етики та організації праці парляменту — О. Фролов, Комісію економічної та бюджетно-фінансової політики — В. Шпилькін. Голова кримського парляменту Є. Супрунюк закликав депутатів не йти на вакації, оскільки треба вирішити багато накопичених проблем.

Києво-Могилянська Академія має перших бакалаврів

Київ. — Дня 30-го червня ц.р. сталася видатна подія не лише в Національному Університеті „Києво-Могилянська Академія", але й в усій Україні. Після 178-річної перерви у цій славній школі відбувся випуск бакалаврів наук — Сергія Горіна, Юрія Завгороднього, Сергія Капранова, Олени Левченко, Надії Мірошниченко і Артема Рудика.

Перші випускники НУКМА (зліва): Ю. Завгородній, О. Левченко, С. Капранов, Н. Мірошниченко, С. Горін і А. Рудик.

Завершення чотирирічної бакалаврської програми за три роки уможливлене тим, що всі шестеро перших випускників перед вступом до НУКМА вже мали вищу освіту, отже, їм було зараховано деякі курси, які вони вивчали в інших університетах. Олена Левченко та Надія Мірошниченко стали першими жінками, які закінчили Києво-Могилянську Академію; раніше в ній навчалися тільки чоловіки. Кляса 1995 року повідомила, що засновує Асоціяцію Випускників НУКМА для підтримки одне одного і своєї шкли, а також розпочинає видання свого журналу.

Усе це сталося за досить короткий час. 19-го вересня 1992 року розпорядженням голови Верховної Ради України було відновлено діяльність Києво-Могилянської Академії. Тоді ще у нас не було ні студентів, ні професорів, ні сучасних навчальних плянів та програм, ні будинків, ні книжок, ні комп'ютерної техніки. Була ідея і було бажання її здійснити. За три з половиною роки відновлена як університет Києво-Могилянська Академія розробила і запровадила бакалаврські програми на факультетах гуманітарних, суспільних і природничих наук та в департаменті комп'ютерних технологій, маґістерську програму в Школі соціяльної праці. В університеті постійно діє ряд семінарів з актуальних проблем політичного та культурного життя України. За три роки в НУКМА проведено понад 10 міжнародних наукових конференцій. Школа успішно пройшла державне ліцензування, міжнародну апробату навчальних програм, здобула статус національного університету, дістала право присвоювати вчені звання та відкрити аспірантуру і докторантуру. Крім української та англійської, які є викладацькими мовами в університеті, студенти за вибором оволодівають німецькою, французькою, еспанською, італійською, польською, чеською, китайською та японською мовами. Засновано Видавничий Дім „КМ Akademia", який уже випустив понад 20 книжок. Бібліотека університету в своїх фондах має 250,000 томів літератури. Функціонують сучасні мови та комп'ютерні кляси. 30% викладачів є докторами наук. За три роки в НУКМА викладало близько 100 закордонних професорів. Відкрито філію — Острозький вищий колеґіюм, а також створено мережу середніх колеґіюмів у різних містах України.

З вересня 1995 року в НУКМА навчатиметься 900 студентів, а також 150 студентів в Острозькому колеґіюмі. В 1996 році починає свою діяльність правничий факультет і в цьому ж році відкриються маґістерські програми.

Ведеться велика реставраційна праця, відновлюючи історичні пам'ятки Києво-Могилянської Академії. Завершується спорудження студентського гуртожитку. Проєктується науково-інформаційний центр та готель для чужинецьких професорів.

У НУКМА функціонують соціяльно-психологічна служба, медичний центр, кіноклюб, культурно-мистецький центр, два театри, хор, гончарна майстерня, архітектурна майстерня, майстерня обробки каменя, ґалерія мистецтв. Плянується створення кіномайстерні та центру журналістики.

В АМЕРИЦІ

З ВАШІНҐТОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що Податковий уряд приготовляється осінню цього року перевести строгу перевірку багатьох платників податків, яких вибиратимуть зовсім припадково. Справа в тому, що Податковий уряд хоче мати дані про те як точно платники податків виповняють формулярі. Говорячи про строгість перевірки, мається на думці контролювати метрики шлюбу та пересвідчуватися чи в родині існують діти, що їх подано на податкових формулярах і. т. д. Плян підтримують керівники Податкового уряду на чолі з комишенером згаданої установи Марґарет Мілнер-Ричардсон. Одначе це не перешкоджає деяким експертам його гостро критикувати, як непотрібного, інтрузивного та сумнівної вартости. Тепер у цій справі проходять переслухання в Конґресі.

У ВІВТОРОК, 18-ГО ЛИПНЯ, до Оклагома Сиґі під сильним охоронним конвоєм привезено Тимоті МекВея на переслухання перед лавою присяжних, яка має вирішити чи віддавати його під суд. Т. МекВея оскаржено в спричиненні вибуху в державному будинку в Оклагома Сиґі 19-го квітня, де загинуло 167 осіб включно з дітьми. На переслуханні Т. МекВей відмовився дати взірець свого письма, що могло б бути доказом чи саме він винаймав вантажника, що наповнений вибухівкою спричинив таке жахіття в Оклагома Сиґі.

У СВІТІ

ПІСЛЯ БАГАТЬОХ ВИПАДКІВ з утратою життя, громадяни Південної Кореї та інших країн Східньої Азії починають запитувати, чи всі їхні економічні успіхи мають такі хиткі фундаменти як ті будівлі, що стали могилами для багатьох осіб. Знавці стверджують, що жодна інша частина світу так швидко не розвинулася після Другої світової війни як Східня Азія, де економіка та різного рода хмаросяжні споруди пов'язані з тим динамічним розвитком появлялися такимже поспіхом. Тільки останнім часом у Південній Кореї, Японії,Тайвані та інших країнах починають через нещасливі випадки, виявлятися різного роду недотягнення, що були зроблені через поспіх.

У ФРАНЦІЇ ПІД ЧАС РОВЕРОВИХ перегонів загинув італійський роверист 24-річний Фабіо Касартеллі, який був членом американської дружини фірми Моторола у цих престижевих змаганнях, що їх називають „ Французьким турне". Згідно з повідомленнями пресових аґентств Ройтерс і Ассоцієйтед Пресс, Ф. Касартеллі цього гарячого вівтірка, 18-го липня, їхав без шолому, а впавши на скруті при великій швидкості ушкодив череп. По дорозі до лікарні у Тебрес, куди його везли гелікоптером, тричі мав серцевий приступ, два рази його вдалося привести до життя, але за третім разом спроби вули безуспішними.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чіле вийшло з економічної кризи

Американські газети називають це "економічним чудом Чіле". Та що найцікавіше, в заслугу це ставлять Авґусто Піночетові, який у 1973 році захопив владу, скинувши тодішнього правителя Сальвадора Альєнде, а в грудні 1989 року всенародний референдум усунув від влади і його самого.

В перші роки свого правління Піночет приборкав радикальних комуністів, за що його в СССР і на Кубі називали найчорнішими епітетами, змальовуючи не інакше, як витвором світового зла. Широку кампанію проти Піночета вели також і ЗСА, Швеція, Норвеґія, Данія і Голляндія, вважаючи його керівництво "напівфашистським режимом". У кінці 80-их років, коли в Чіле вже все устабілізувалося, коли Піночет оголосив амнестію для альєндівців і комуністів та дозволив у державі опозиційні партії, Конґрес ЗСА виділив один мільйон долярів на допомогу антипіночетським групам в Чіле, що спричинило зруйнуванню політичної системи в країні.

Тим часом факти свідчили про те, що за Альєнде Чіле було в глибокій економічній кризі, виробництво катастрофічно впало, а інфляція зростала шаленими темпами. Диктатор Піночет взявся вивести державу з кризи, хоч світ йому, як "кривавому диктаторові", не тільки не допомагав, а чинив перешкоди за допомогою економічної ізоляції. Піночет послідовно здійснював денаціоналізацію і наслідки не забарилися, виробництво почало збільшуватися, досягши шістьох відсотків на рік. Число акцій на головній фондовій біржі зростає щороку на 50 відсотків, безробіття становить 5.9 відс., а інфляція — 8.9 відсотка. Спочатку експортувалися мідь, дерево, овочі. Пізніше чілійські підприємці, орієнтуючись на японський та американський ринки, навчилися штучно вирощувати такі породи риб, як лосось і за короткий час досягли небаченого успіху, зайнявши з вирощування лососевих друге місце у світі. На першому місці — Норвеґія. Чілійські вина вважаються якіснішими від каліфорнійських, а що вони ще й дешевші, то витісняють уже деякі італійські фірми. Тепер Чіле сировину не продає, а виготовляє експортну продукцію на місці, наприклад, меблі, білизну, скло для вікон, продукти консервовані тощо. Замовників не бракує. Чужоземні інвестори сприяли тому, що в чілійських підприємців накопичилося понад 20 більйонів долярів. Обмежень на збільшення обсягів виробництва немає. Наприклад, один американець розвів на території Чіле велику плянтацію з вирощування журавлини і став найбільшим постачальником її у світі.

За десять років Чіле стало розвинутою державою, вийшовши на високотехнологічний рівень і тепер самі чілійці, та і країни світу, збагнули, що зробив це отой самий диктатор Авґусто Піночет, якого хоч і усунули від влади, але закладена ним економічна система живе і процвітає. А тепер ЗСА, Канада і Мехіко погодилися на приєднання Чіле до договору про вільну торгівлю.

Американцям залишилося лише погодитися із твердженням колишньої представниці ЗСА в ООН Джін Киркпатрик, що в будь-якому авторитарному режимі з капіталістичною орієнтацією закладені елементи майбутньої демократії, котрі так чи інакше приведуть до перемоги.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Світуха

УКРАЇНА І ФРАНЦІЯ: ПОЧАТОК НОВОЇ ФАЗИ

За малими винятками, політика Франції щодо України за чотири роки її незалежности не притягала особливої уваги, в значній мірі завдяки традиційному русофільству французьких політичних лідерів. Київ ніколи не був у фокусі уваги соціяліста президента Міттерана і тяжко сподіватися, що недавно вибраний президент Жак Шірак ініціюватиме суттєві зміни. Все ж як одна з держав „великої сімки" і головних партнерів Европейської Спільноти, Франція мусить враховувати суттєві зміни у відносинах Заходу і України за останній рік.

З такої перспективи на безперечну увагу заслуговує поява на сторінках авторитетного французького журналу „Revue Politique et Parlementaire" за березень-квітень ц. р. об'єктивної статті „Україна після чотирьох років". На тлі оцінки ситуації на весні цього року автор статті Жан-Мішель д'Ентрейж накреслив недвозначні рекомендації відносно більш активної політики Франції щодо України, враховуючи позицію і вагу Франції в Европейській Спільноті. Хоч кваліфікації самого автора статті маловідомі, як член дипломатичної служби, він добре ознайомлений з політичними процесами в Україні, а в аналізі ситуації користується надійними джерелами інформацій.

На тлі кризи довір'я Заходу до Росії, завдяки різким зворотам в її політиці супроти сусідів, а зокрема її збройній інтервенції в Чечні, автор розглядає факт втримання в Україні громадського миру і спокою позитивним вкладом у стабільність Европи. Не зважаючи на глибокі політичні і суспільні зміни, що відбуваються від часу проголошення незалежности, в Україні не дійшло до збройних конфронтацій.

Серед намагань Президента Л. Кучми посилити економічні основи державної незалежности, автор наголошує його успіх у заключенні домовлення з Міжнародним Валютним Фондом (МВФ) про принципи макроекономічної політики і зниження бюджетного дефіциту України. У практиці це означало кінець державних субсидій непродуктивним, дефіцитовим підприємствам. Таку політику нелегко здійснювати ні з економічного, ні з політичного погляду через наявність неокомуністичного бльоку в парляменті, який ставить своєю метою оборону принципів соціялізму та виступає проти приватизації великих підприємств і землі.

Перешкодою для повного засвоєння в Україні принципів демократії за европейським зразком автор уважає відсутність конституційних реформ. Через брак компромісу поміж різними політичними групами дотепер залишилася в силі „брежнєвська" конституція, яку поправлювано багато разів в міру схвалення парляментом нового діючого законодавства. Автор згадує, що тимчасовий закон про владу, запропонований Президентом Кучмою, зустрівся із сильною опозицією в парляменті з уваги на побоювання депутатів, що тимчасові обмеження прероґатив законодавчих органів влади, які були передбачені новим законом, можуть залишитися в силі назавжди. **Про компроміс між Президентом і Верховною Радою в цьому питанні, який було досягнуто вже після появи обговорюваної тут статті, авторові тоді ще не було відомо.**

У статті позитивно оцінюється рішення України піти назустріч вимогам міжнародної спільноти в питанні ліквідації ядерної зброї в заміну за ґарантії незалежности і територіяльної цілости України від всіх п'ятьох ядерних держав. У тому ж дусі розглядається заяву про виведення з дії Чорнобильської АЕС в рамках перспективного пляну модернізації енерґетичної системи у співпраці з представниками Европейської Спільноти і „великої сімки". Автор розглядає таке зобов'язання як вияв доброї волі піти назустріч інтересам европейських держав. У загальному, в статті підкреслюється бажання України включитися в діяльність таких міжнародних структур як Міжнародна Аґенція Атомної Енерґії, Договір про нерозповсюдження ядерної зброї та інші.

Окрема увага присвячена відносинам України і Росії, а особливо проблемі Криму, хоч цілком природно, що останні зміни в політичному балянсі сил Криму в користь України ще не були авторові відомі. В його опінії, успішна розв'язка цієї проблеми повинна враховувати такі фактори:

а) сторони повинні визнати існуючі кордони, в іншому разі створяться кризові ситуації всюди, де повоєнні кордони не задовольняють всіх сусідів;

б) треба забезпечити широкі автономні права для Криму, враховуючи настрої місцевого російського населення, а зокрема інтереси татар;

в) слід визнати факт, що, зокрема в розвитку аґропромислу і туризму, майбутнє Криму залежить від України як єдиного наявного джерела води і електричної енерґії для населення півострова;

г) Україна повинна визнати стратегічні інтереси Росії на Чорному морі, віддавши їй в аренду базу для морської фльоти на умовах, прийнятих у міжнародній практиці.

Згадуючи українсько-російські переговори про заключення двостороннього договору, в статті наголошено брак бажання Москви унормувати відносини з Києвом як рівнорядних партнерів. Це становище віддзеркалене в домаганні Росії забезпечити для росіян в Україні права на подвійне громадянство, у відмові ґарантувати існуючі кордони, унормувати митний режим тощо.

В політиці Президента Кучми щодо Росії автор добачає намагання ціною поверхових політичних компромісів „купити" час, потрібний для стабілізації економіки за фінансовою допомогою міжнародних інституцій, здобути в Україні доступ до світових ринків і тим зміцнити становище держави.

Яку ж політику автор рекомендує Франції в теперішній ситуації? Нестабільність в Росії, підсилена збройною інтервенцією в Чечні, вказує на важливість тих факторів, які скріплюють внутрішню стабільність в Україні і матимуть позитивний вплив на мирну розв'язку проблем у цілому реґіоні. Отож метою Франції повинно бути:

а) вплинути, при співпраці зі ЗСА, на найбільш помірковану позицію Росії супроти України, настоюючи на нормах, які вважаються нормальними у двосторонніх відносинах між сусідніми державами (непорушність кордонів, умови існування військових баз, домовлення про сплату боргів тощо);

б) визначити зміст і перспективи співвідношення Европейської Спільноти і України на дальшу майбутність, щоб надати стимул еволюції відносин України із Заходом;

в) запобігти вибуху в Криму, даючи мандат і засоби Організації Безпеки і Співпраці в Европі на випадок потреби привентивної акції.

У свідомості дотеперішньої пасивности у відносинах Франції і України „частинно через іґнорацію, частинно через упередження", автор закінчує статтю ствердженням, що Франція не може не враховувати можливостей, які створюються з уваги на місце України як важливого партнера в европейському політичному балянсі.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Зашифровані календарі

Вже понад сто років пірамідознавці говорять про те, що стародавні піраміди мають у своїх спорудах закодовані астрономічні цикли Місяця, Сонця та його плянет. Цю гіпотезу нещодавно підтвердили вчені Інституту історії та археології Варшавського університету шляхом нових сенсаційних відкрить, у розмірах стародавніх пірамід та зіґґуратів

Доцьогочасні дослідження про вплив меґалітних культур в басейні Середземного моря та розвиток стародавніх цивілізацій (1000—2000 років до Христа) виявили, що, наприклад, славетна „піраміда Сонця" в Мехіко була побудована, вживаючи тієї самої одиниці мір, що великі меґалітні споруди, а саме „меґалітного ліктя", що дорівнював 0.892 метра. Розміри окремих елементів „піраміди Сонця", розмірених в „меґалітних ліктях", становлять рівноцінність астрономічних циклів Сонця, Місяця та плянет, що лягли в основу перших календарів.

Дослідження інших стародавніх пірамід старого й нового світу принесли ті самі ревеляційні висліди.

Стародавні жреці-астрономи проводили докладні обстеження руху Сонця, Місяця та таких плянет як Меркурій, Венера, Марс, Юпітер та Сатурн. Стародавні цивілізації створили також поняття т. зв. космічної гори, як моделю світу та людини. Згідно з їх гіпотезою, космічна гора становить зразок світу та місця стику чи сполуки найвищої сфери неба і землі. Вона становить також місце входу й виходу небесних об'єктів, дерева життя та житла птаха феніка, що вважався колись символом відродження. Ця космічна гора розташована над підземним світом померлих і становить символічний модель людини. Його символом була спочатку могила - курган, а згодом різні види пірамід. Звідтіля бере свій початок культ пірамід в Єгипті й Центральній Америці та зіґґуратів у Вавилоні.

Ті споруди були пов'язані з астрономічним обчисленням часу. Обчислення вимагали, звичайно, знань математики і геометрії та були пов'язані з тогочасною системою вірування. Як виявили нещодавні дослідження, великі споруди, такі як єгипетські піраміди та вавилонські зіґґурати і ступінчасті піраміди в Мехіко мають у своїх спорудах зашифровані календарні цикли Сонця, Місяця та деяких плянет, щоб зберегти їх для майбутніх нащадків. Наприклад, сума перекутень в піраміді фараона в Ґізеґ становить 589 ґаляктичних ліктів, що є відповідником кількости днів циклу Венери, сума перекутень в „піраміді Сонця" в Мехіко дорівнює циклові плянети Марс (760 днів), а у великому вавилонському зіґґураті всі обводи стін та підстав його ступенів становлять просту функцію соняшного циклу (360 днів), без п'яти додаткових днів, які вживаємо нині в наших календарях.

Одна з найстарших пірамід фараона Джосера має розміри, що становлять многократь циклу плянети Венери, а одночасно суму циклів Марса та Меркурія.

Не менш сенсаційним було відкриття одного з найстарших пірамідологів, американського вченого Гуґо Чарлестона в часі досліджень піраміди в Мехіко, який виявив, що розміри тієї піраміди в меґалітних ліктях „вміщують закодовані інформації стосовно рівних фаз циклу плянети Венери". Окремі розміри були пов'язані з циклами часу видимости Венери, як полярної чи пак „Вечірньої зорі", а також часом, коли плянету Венеру видно із Землі.

Все це доказує, що збіг розмірів пірамід з астрономічними циклами не є звичайним випадком ані фантазією її будівників.

Яр. Климовський

„МАЛЯРСТВО — ТО МОЯ МОЛИТВА"

Монографія-альбом „Михайло Мороз" має 360 сторінок, надрукована на дуже доброму папері. На полотняній обкладинці, що її оформив мистець Богдан Титла, — портрет Михайла Мороза, під портретом — ориґінальний шрифт українською та англійською мовами. Величина книги 9.5 x 11.75 інчів. Фотографії Петра Грицика, Володимира Грицини, Осипа Старостяка.

Михайло Мороз

Книгу впорядкувала Ірина Мороз. Співавтори: д-р Володимир Овсійчук, Святослав Гординський, д-р Богдан Стебельський, Михайло Островерха. Видруковано в друкарні Мирона Баб'юка в Рочестері.

***

Ірина Мороз не уявляє собі, яку невимовну радість із неописаною приємністю вчинила мені, виславши в подарунку монографію її чоловіка, талановитого мистця-маляра.

Вперше я побачив Михайла Мороза в парку „Новий город" у моєму рідному Тернополі. Вдруге я бачився з мистцем у Ді-Пі таборі Реґенсбурґ у Німеччині, коли хтось подарував мені німецький альбом світових мистців-малярів, що я його приніс як подарунок мистцеві Михайлові Морозові. За це одержав я краєвид величини складеної „Свободи", так як ми її одержуємо поштою. Цей краєвид непересічного майстра кисти окрашує стіну моєї скромної садиби.

У неділі, коли я не був у турне, залюбки слухав сольових партій маестра в церкві в Реґенсбурзі. Михайло Мороз був солістом хору, яким дириґував Плешкевич. У ЗСА, коли я вліті бував у Гантері, в місцевому хорі сольо виконував Михайло Мороз. Тим церковним хором дириґував Любко Лямпіка, мій приятель зі Львова, з яким ми жили в одній кам'яниці на Гофмана.

Згодом у ЗСА Любко був членом хору Бандуристів. У цьому місці пригадалися мені Божик і Китастий. Між іншим, перший концерт хору Бандуристів у Галичині я заадміністрував у Стрию.

***

А тепер відкриймо монографію і скажімо декілька слів про неї. У вступному слові Даніел Бирк, директор Мистецького Музею при Ля-Салл Університеті, пише: „Свою мистецьку працю він розпочав на Україні, пізніше творив у ЗСА, також мандрував по Західній Европі, жив у Італії, Франції та в інших країнах, зустрічався з видатними мистцями, зокрема з Матіссом, і пізнавав їхню творчу працю. Так він увійшов у мистецьке життя всього світу". „Нам пощастило, — сказано у вступному слові, — купити для нашого Музею при Ля-Салл Університеті одну з картин — 'Ріка Колорадо' (1965). Ця картина є однією з найбільш динамічних експресіоністичних праць Мороза... Велике враження зробили на нас також ранні праці Мороза, особливо спокійні краєвиди України, виконані в майстерно скомпонованому й тонально притишеному стилі імпресіонізму. Поруч із блискучою майстерністю Мороза, ми відчуваємо в цих працях також його любов до батьківщини й Церкви, його відданість своїм власним мистецьким традиціям і традиціям Західньої Европи й Америки, захоплення красою природи".

***

Найбільше в монографії написав д-р мистецтвознавства проф. Володимир Овсійчук. З його писання дещо виберемо: „Михайло Мороз належить до тих живописців, для яких малярство складало найважливішу сутність їх життя..." До речі, сам мистець говорив про себе: „Малярство — то є світ, подарований мені Господом Богом, бо малярство — то моя молитва, якою молюсь за свою землю. Все, що роблю, роблю для своєї України і для свого народу". „Безкомпромісно чиста Муза Мороза ні разу не схибила, не зрадила, не спорожніла духовно і творчо... Все його життя і вся його творчість пройняті високим гуманізмом. Духовному і творчому зростанню сприяли зустрічі з видатними людьми, а серед них були великі прізвища: Олекса Новаківський, Іван Труш, Петро Холодний, Анрі Матісс, Антуан Бурдель, Олександер Архипенко, Олекса Грищенко, Микола Бутович, а в першу чергу Митрополит Андрей Шептицький та Патріярх і Кардинал Йосиф (Сліпий-Коберницький-Дичковський)".

Варто нагадати останнє листовне звернення Митрополита Шептицького до мистця, написане 18 січня 1943 року: „Високоповажаний і Дорогий Пане Михайле! Ви були так добрі дарувати мені незвичайно цінні студії, які я високо ціню і з великою вдячністю приймаю. Складаючи за той дар найсердечнішу подяку, замовляю у Вас образ, краєвид з околиці Космача. Образ призначений мною до нашого Музею як типовий архитвір Вашого мистецтва. Прийміть від мене вислови щирої вдячности й пошани".

***

Михайло Мороз народився 7-го липня 1904 року в селі Пліхові на Тернопільщині в свідомій селянській родині, яку свого часу відвідав Іван Франко. Батько Ілля був засновником і головою читальні „Просвіта" у своєму селі та ініціятором створення таких читалень у сусідніх селах. Мати Параскевія з роду Мандів славилась як народна лікарка. Залюбки читала поезії Шевченка та Франка. Брати й сестри мали добрі голоси та всі мали середню освіту. Все ж найкращий голос мав Михайло — героїчний тенор. Відомий співак Дідур пророкував Морозові співацьку кар'єру в опері.

Влітку 1919 р. разом зі старшими братами Михайло брав участь у боях за Україну, був у Чотирикутнику смерти. Переживши тиф, поранений і вимучений добився додому 1920 р.

Після завершення середньої освіти, Мороз вступив до Мистецької Школи Олекси Новаківського (1923). У цій школі викладачами були: Митрополит Андрей Шептицький, д-р І. Раковський, В. Залозецький, М. Вороний, д-р С. Балей, інж. Н. Нагірний, О. Курилас. Через рік після закінчення Мистецької Школи О. Новаківського, Мороз як стипендист Митрополита Андрея Шептицького вчився в Парижі в широковідомій Академії Жулієн та Академії Прикладного Мистецтва (1928-1930).

Пройшовши курс монументального живопису, намалював „Гуцулку з писанками", яку залишив Академії в подарунку. Цей образ — зразок високої малярської майстерности. У той час Мороз із Гординським об'їхали всю Францію, оглянувши чимало музеїв. Мороза найбільше цікавили Ель Греко, Рембрандт, Делякруа. В 1931 р. Мороз разом зі своїм учителем Олексою Новаківським відвідали Італію.

З 1937 по 1939 рік Мороз проживав у Святоюрській палаті. Тут він намалював чимало портретів, у тому числі портрет ректора Богословської Академії Йосифа Сліпого та готовився до проведення викладів церковного малярства в Богословській Академії.

У воєнні часи, у Баварії, Мороз заробляв на прожиття малярством і співом. Співав у хорі „Сурма", що обслуговував американську армію.

У 1939 році родина Морозів еміґрувала до ЗСА. М. Мороз став почесним членом Академії Мистецтв у Римі. Його твори зберігаються в багатьох музеях світу, в тому числі у Білому Домі. Мистець-маляр М. Осінчук оправдано сказав: „М. Мороз вивів український кольоритно-симфонізований пейзаж на світову арену".

У Римі Мороз побував у 1967, 1972, 1973, 1975 роках.

Малярство Михайла Мороза дуже добре схарактеризував мистець Петро Мегик: „У Вашій творчості глядачі мають змогу стрінутися з мистецькими шуканнями наших часів, але в ній відчувається глибока вірність тим мистецьким напрямам, які завжди були вічними світилами українського мистецтва. Ви вірні основам естетичного світогляду, створеного Вами на українській землі, серед культури свого народу. Це велика сила Вашої творчости".

***

Маестро був улюбленою особою — всі його любили й він усіх любив. Мав почуття гумору, яким обділяв товариство своїми пристойними жартами. Таким я його знав і таким часто він мені пригадується.

Маестро Михайло Мороз у більшості малював мастахином (лопаточкою замість пензля).

Докладно монографію, в яку великий труд вклала Ірина Мороз, простудіює собі читач.

На завершення — уривок з думок М. Мороза про його творчість: „Природа — джерело краси і мистецтва. Я визнаю всі течії, що випливають із суті самої природи. Мистець мусить бути непорочно чистий у своїх почуваннях, не допускаючи до себе ніяких чужих йому незрозумілих підшептів. Малювати — це для мене боротьба за істотне, за перемогу в зустрічі з природою. Про ширше розуміння мистецтва, наприклад, про національне мистецтво, в мене думка дуже проста. Думаю, що національним мистецтвом можемо назвати кожне, що приносить славу своїй Нації". („Українське мистецтво", ч. 2, стор. 21-22).

Зацікавленим монографією подаю адресу, де її можна набути: I. Moroz, 76 Coursen Pl., Staten Island, N. Y. 10304.

З'їзд лікарів на Союзівці

В днях 22—25-го червня ц.р. наша відома оселя Союзівка в Кергонксоні, Н.Й., була місцем 26-го З'їзду делеґатів і 33-ої Наукової конференції Украького Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА).

Серед мальовничої гірської природи зібралася доволі велика громада учасників з'їзду та їхніх родин.

Число зареєстрованих членів, найбільше за останні кілька з'їздів, є доказом, що клич „Нема то як на Союзівці" ще далі має свою вагу і силу. Особливого характеру і поваги цій події додала присутність амбасадора України у ЗСА д-ра Юрія Щербака і його дружини Марії.

Програма з'їзду розпочалася в четвер, 22-го червня, реєстрацією, яка відбувалася у вестибюлі „Києва", де гості могли при чарці вина і легкій закусці побесідувати зі знайомими, чи теж нав'язати контакти та познайомитись із незнайомими.

Почавши від цього першого вечора загальний настрій був привітний, дружній і бадьорий.

П'ятниця і субота рано були присвячені науковій конференції. Свої доповіді репрезентували: д-р Юрій Богатюк, д-р Борис Буняк, д-р Анна Бутрій-Блюй, д-р Марко Ґудзяк, д-р Лев Мурський, д-р Павло Пундій, д-р Джін Салег, д-р Василь Трухлий і д-р Софія Великий. Теми доповідей були незвичайно цікаві, вислідом чого були численні запити слухачів і ще більш цікві відповіді і пояснення прелеґентів.

Загальні збори почалися в суботу, в 1-ій год. по полудні. Голова д-р Тиміш Трусевич привітав присутніх і попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять членів, які відійшли від нас у вічність. Д-р Юрій Грициляк від імени голови відкрив Загальні збори. Вступне слово виголосив амбасадор України д-р Ю. Щербак. Д-р Мирослав Коленський був предсідником зборів. Ділова частина зборів проходила в оживленій, у деяких моментах динамічній, атмосфері. По черзі заторкалися і рішалися справи: потреба змін та модернізації самої структури товариства, співпраця з іншими громадськими організаціями, збільшення кординації та активної участи відділів у рішеннях про діяльність УЛТПА, майбутнє „Лікарського Вісника", допомога Україні і інше. Завершенням і одною з найважливіших точок з'їзду делеґатів є вибір нової Головної управи.

Рішенням цьогорічних зборів Головну управу на слідуючі два роки будуть очолювати: голова — д-р Т. Трусевич, голова-елект — д-р Марія Грициляк, перший заступник — д-р Олександра Правак, другий заступник і редактор обіжника — д-р Андрій Баранецький, третій заступник — д-р Надя Борух.

Збори прийняли також рішення, що кожний голова відділу автоматично ставатиме вільним членом Головної управи.

Величавим фіналом для Наукової конференції і Загальних зборів був бенкет і баль. Після коктейлю під відкритим небом учасники з'їзду і гості зібралися у святково прибраній залі „Веселки". Майстром церемонії був д-р Павло Джуль. Д-р Василь Трухлий і д-р Юрій Трухлий розпочали бенкет відспіванням молитви „Отче наш".

Головним промовцем був амбасадор України Ю. Щербак, який коротко висвітлив останні події і обставини, що мали позитивний вплив на українсько-американські відносини. Д-р Ю. Щербак — лікар по професії. Він свою прихильність до УЛТПА виказав ще в 1990 році в Україні, коли він з великим ентузіязмом допомагав організаторам тоді вже третього у світі, але першого в Україні Конґресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) у Києві і Львові. УЛТПА відзначило д-р Ю. Щербака званням почесного члена. Почесне членство — це найвища нагорода, яку УЛТПА може надати своїм заслуженим членам. Від 1977-го року до цього з'їзду тільки вісім лікарів одержували її.

Звання почесного члена отримав також д-р Павло Пундій, який широко відомий не тільки в Америці, але і в Україні як дописувач до газет і журналів, лікар-публіцист, архівар Головної управи, добродій і великий приятель молоді. Протягом довгих років відданої, безкорисної праці в товаристві д-р Пундій займав різні становаща в Управі Іллинойського відділу і в Головній управі.

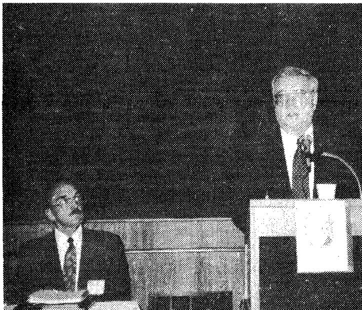
Велике хвилювання завжди викликає церемонія вручення почесних грамот. В цьому році почесні грамоти отримали: д-р Леся Балтарович — Дітройт, д-р Бронислава Ґорський — Вінніпеґ, д-р Богдан Іванець — Чикаґо, мґр Галя Пачовська — Чикаґо, д-р Александра Правак — Баффало, д-р Юрій Цегельський — Ню Йорк. Грамоти вручав перевибраний голова д-р Т. Трусевич, який мабуть перший в історії УЛТПА був вибраний головою два рази підряд. За його віддану і успішну працю в роках 1993—95 він одержав грамоту, яку вручив йому д-р Павло Джуль. Д-р Ахіль Хрептовський, засновник і перший голова СФУЛТ, дипломат-візіонер, що ще перед відновленням незалежної української держави їздив в Україну організовувати конґрес СФУЛТ, був нагороджений званням почесного голови СФУЛТ. У супроводі бурхливих оплесків для нагородженого, грамоту цю вручив йому голова СФУЛТ д-р П. Джуль.

Відтак програма із врочистої та серйозної перейшла у веселу і жартівливу. Цю частину перебрав лікар-гуморист д-р Євген Стецьків.

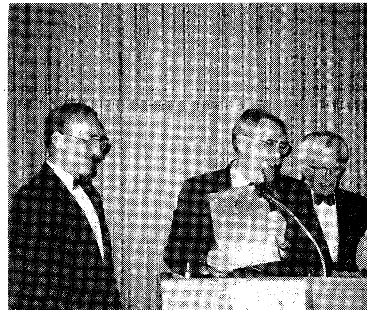
Далі під настроєві звуки знаменитої оркестри з України розпочався баль, що протягнувся до пізньої ночі.

В неділю після Служби Божої з Панахидою за померлих членів все товариство роз'їхалось. Якось здається, що спомин про цей з'їзд залишиться теплим, неначе родинним. Можливо, воно тому, що ми мали нагоду бачитись і зустрічатись з усіма не тільки підчас нарад, але багато разів і в багатьох місцях Союзівки.

Г. Пачовська.

Промовляє амбасадор Ю. Щербак. Сидить — д-р Т. Трусевич.

Д-р Ю. Щербак приймає звання почесного члена від (зліва): д-ра Т. Трусевича і д-ра П. Джуля.

Вручення нагород (зліва): д-р Т. Трусевич, д-р П.Джуль і д-р П. Пундій.

Наближаємося до століття

В 1897 році почалася перша еміґрація українців до Арґентини. Це були селяни з Галичини, тоді під окупацією Австрії. Виснажені тяжкою працею на маленьких клаптиках землі, яку великі землевласники ще їм залишили, ці нещасні хлібороби рішилися шукати кращої долі на землях нового континенту, поза океаном.

З датою 27-го серпня 1897 року перша група знесилених українських родин прибула до Арґентини, і їх місцева влада послала до околиць міста Апостолєс, сьогоднішньої столиці области Місіонес (на північному сході Арґентини), яка втискається між територіями Республік Параґваю і Бразилії. Землі ці були майже ще не заселені, вкриті густими лісами, але з дуже доброю землею для рільництва. Річ ясна, що перше треба було викорчовувати непроходимі ліси і щойно тоді готувати землю доріллі.

Згодом почали приїжджати нові бідні селяни, також до сусідньої північної области Чако, яка межує з Республікою Парагвай.

Часто аґенти подорожі, яких цікавив тільки власний зиск, відправляли тих злиденних селян до околиць з густим лісом, і вони власним знаряддям, що змогли привезти зі собою, насамперед збивали малу „шопу", щоб охоронити від дощу себе і своє мале „майно": білизну, харчі і деяке насіння. Але ці перші „піонери" української еміґрації не розчаровувалися своєю долею, ані зневірялися. Вони завзято взялися здобувати собі місце на своїй новій батьківщині невтомною працею. Сьогодні вже самі власті Арґентини гордяться, що мають таких працьовитих українських поселенців.

Після Першої світової війни Україні не пощастило відновити свою незалежність. Її поділили чотири окупанти: Росія, Румунія, Чехо-Словаччина і Польща. З Галичини, яка тоді була під польською окупацією, почалася нова українська еміґрація до Арґентини. Переважно це були мужчини молодого віку, які не збиралися осісти назавжди на новому місці. Вони мріяли побути кілька років на новому континенті з надією, що польське переслідування українського населення „заспокоїться", і вони повернуться на рідні землі для підготови до дальшої боротьби за звільнення України від окупанта.

Тому ці нові еміґранти влаштовувалися на працю по фабриках, яле все-таки творили нове українське життя на своєму новому місці поселення. Ці молоді патріоти закладали українські культурно-освітні товариства, спершу Товариство „Просвіта", а згодом Товариство „Відродження", з централями в столиці Арґентини, Буенос Айресі, і відтак філіях по цілій території Арґентини, де знаходилася хочби мала група української громади. Не забували ці „піонери" українського поселення, і ці другі, про будову українських церков; почали приїжджати перші священики.

Прибула також і мала група українських рільників, які осіли в місцевості Вероніка, на південному заході, поблизу міста Буенос Айрес. Також почали приїжджати вже родинами еміґранти з Волині, які зазнавали великого польського „утиску", бо були православного віровизнання, а поляки, як завжди, старалися „латинізувати" всіх українців під своєю окупацією.

Після Другої світової війни прибула до Арґентини третя чисельна еміґрація. Багато їй допомагала, в початках, т. зв. „стара еміґрація". Їх приміщували по українських товариствах, харчуючи, а відтак помагали підшукувати помешкання і працю. На жаль, не дуже була вдячна „старій еміґрації" ця нова еміґрація, яка називала себе „політичною".

Вона навіть старалася жити „окремим соціяльним життям", як наприклад, створила окреме товариство „Українських Науковців, Літераторів і Мистців" і Товариство „Союзу Українок", щоби відрізнитися від „Жіночих Секцій" при Товариствах „Просвіта" і „Відродження". Згодом частина нової, „політичної еміґрації", виїхала до ЗСА і Канади.

Але все-таки поважне число цієї „політичної" еміґрації залишилося в Арґентині, а це — свідомі українські громадяни, які разом зі „старою еміґрацією" розбудували культурно-освітнє і релігійне життя української громади в Арґентині. Постали, крім „Просвіти" і „Відродження", ряд нових товариств: культурно-освітніх, спортових, торговельно-промислових, і Пласт, а також більше українських церков, очолених вже Єпархією Українців Греко-Католиків і Правлячим Єпископом УАПцеркви на Південну Америку.

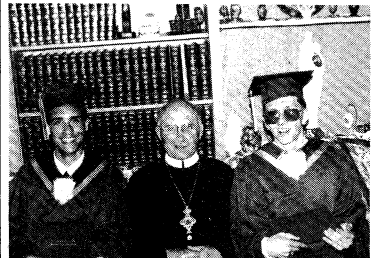
На сьогоднішній день українська громада в Арґентині вже нараховує поважне число професіоналістів, професорів, економістів, лікарів, інженерів і поважних промисловців. Як довершення цього, створено Українську Центральну Репрезентацію, яка перед арґентинськими властями і навіть за кордоном репрезентує всю українську організовану громаду в Арґентині.

Але найбільшим довершенням, яким вся українська громада в Арґентині гордиться, є те, що вона має, і це перший раз в історії української громади, Посла Української Держави, вже вільної, в особі д-ра Віктора Пащука, завдяки Урядам України і Арґентини. І як довідуємося, вже український Уряд уповноважнив амбасадора України д-ра Віктора Пащука репрезентувати Україну перед Урядом сусідньої Республіки Чіле. Уважаємо, що Уряд України повинен уповноважнити В. Пащука заступати інтереси України також перед урядами сусідніх республік Південної Америки, аж поки економічна ситуація України не дозволить іменувати окремих амбасадорів у тих державах.

В 1997 році українська громада в Арґентині величаво святкуватиме своє століття в цій країні, з прославленням всіх своїх успіхів, осягнених невтомною працею. Господи, допоможи їй досягнути дальших успіхів!

Д-р Михайло Рубінець

Стипендисти УНС у Воррені

Кожного року УНСоюз уділяє нагороди членам-абсольвентам українських середніх шкіл. 4-го червня ц. р. під час церемонії закінчення школи, два визначні абсольвенти школи Непорочного Зачаття у Воррені, Миш., отримали нагороди від УНСоюзу. На фото Елія Ксенос, Владика Михайло Вівчар і Олександер Фединський.

НА ЕКРАНАХ МОСКОВСЬКОЇ телевізії у вівторок, 18-го липня, показано з його шпитальної кімнати президента Росії Боріса Єльцина, який виглядав добре та з усміхом відповідав на запитання. Свої недомагання він назвав серцевим приступом і підтвердив, що почувається добре та вже працює по чотири години кожного дня. Аналітики уважають, що ця телевізійна програма була зроблена для того, щоб заспокоїти громадян про стан здоров'я президента Б. Єльцина та припинити різного роду поголоски.

ПІДРАХУНКИ ДЕПАРТАМЕНТУ ТОРГІВЛІ вказують на те, що торговельний дефіцит ЗСА у травні знову зріс, не зважаючи на сильне збільшення експорту. Це дещо комплікує політичні справи Уряду президента Билла Клінтона, метою якого було ужити саме економічні успіхи, як показник правильної закордонної політики. У загальному дефіцитові недотягнення є найбільш маркантними у торгівлі з такими країнами як Японія, Китай і Мехіко. Одиноким промінчиком у існуючій торговельній політиці є хіба те, що експорт американських виробів таки збільшується.

ПОДЯКА

16-го липня 1994 р. упокоїлася в Бозі наша дорога МАМА, БАБУНЯ і ПРА-БАБУНЯ

бл. п.
проф.

ДАРІЯ ВИТАНОВИЧ

Вдова по д-рові Іллі Витановичеві, дочка Осипа і Катрі Гриневичів, вчителька природничих наук в гімназіях СС. Василіянок у Львові і ДП таборі Міттенвальд, вірна пластунка, член Куреня ім. Тисовських.

Заупокійні СЛУЖБИ БОЖІ відправляться в українських церквах ЗСА й України.

Просимо родину і знайомих згадати її у своїх молитвах.

Дякуємо усім, які улегшили наше горе своєю присутністю на похоронних обрядах, прислали вислови співчуття і поділилися споминами про добру людину, громадянку й виховницю молоді.

Дякуємо усім, тим, які зложили датки на Пласт та інші добродійні цілі для вшанування пам'яті Дарії Витанович, а передусім колишнім ученицям гімназії СС. Василіянок, які зібрали суму $1,215 на Український Музей в Ню Йорку.

Щиро дякуємо Ніні і Павлові Турчикам за довголітню опіку і допомогу мамі.

В глибокому горі:

діти	— ЮРІЙ ВИТАНОВИЧ
	— ЗВІНКА ПОНОМАРЕНКО
	— РУТА і ТАРАС ГАЛІБЕЙ
внуки	— ІГОР та КСЕНЯ ПОНОМАРЕНКО
	— ДАНИЛО ГАЛІБЕЙ
	— ХРИСТЯ й ІГОР БІЛИК з дітьми
	— ТАЇСА і ВІЛЛІЯМ КЛІПФЕЛ з дітьми

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 11-го липня 1995 р. по тяжкій недузі на 84-му році життя упокоїлася в Бозі наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ТЕОДОРА ЗАРИЦЬКА

ПОХОРОН відбувся в четвер 13-го липня 1995 р. в церкві свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Ілл.

Залишила в смутку:

дочок	— НАДІЮ НАГІРНУ
	— ОРИСЮ БОРИСЕВИЧ з мужем СТЕПАНОМ
внуків	— ТАЇСУ НАГІРНУ РАК з мужем АНДРІЄМ
	— СТЕПАНА БОРИСЕВИЧА
	— ДАНИЛА НАГІРНОГО з дружиною ВІНДІ
правнучку	— АЛЕКСАНДРУ РАК
брата	— ЗЕНОНА СУКА з родиною (в Україні)
шваґрових	— СТЕФАНІЮ ПОГОРЕЦЬКУ з родиною
	— ПАВЛИНУ НІНИЛОВИЧ з родиною
	— ОЛЬГУ ЛАВРІВ з родиною
	— МАРІЮ ІЛЬНИЦЬКУ з родиною

та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

З'їзд Канадського товариства розбудови України

(Нова назва: Канадські Приятелі України)

Торонто, Канада. — Тут 13-го травня 1995 року, відбувся всеканадський З'їзд Канадського Товариства Розбудови України (КТРУ).

З'їзд відкрив голова — В. Педенко — та привітав делеґатів і гостей з усіх сторін Канади, після чого було вибрано Президію з'їзду, до якої увійшли: Марія Шкамбара — голова; І. Яремчук — заступник; І. Кубрак — секретар.

Протокол з попереднього з'їзду відчитав секретар — д-р Остап Сокольський, із змісту якого вже на самому початку можна було завважити, що за останній рік зайшли великі зміни та покращала праця осередків, а також й централі.

Першими звітували голови осередків, а саме: за Гамілтон — Іван Кубрак, Оттаву — д-р Юлія Войчишин, Ст. Катеринс — Федір Ткаченко, Тандер Бей — Ілля Яремчук, Лондон — Микола Тищенко, Торонто — Богдан Миндюк. Деякі осередки з дальших околиць не були заступлені.

За екзекутиву централі звітував В. Педенко, який, в першу чергу, уділив заслужену належність голові Торонтонського Осередку — Богданові Миндюкові за його зусилля, що разом із своєю управою, довели до об'єднання з іншими осередками, під одним центральним проводом КТРУ, нову назву якого — як він зазначив, вирішить цей з'їзд.

Іншими звітодавцями уступаючої екзекутиви були: д-р О. Сокольський — секретар, Іван Шлапак — скарбник і Т. Волошин — Контрольна Комісія.

У загальному, учасники з'їзду із звітів довідались, що осередки сумлінно співпрацювали з централею, яка — в свою чергу — є заступлена й співпрацює у Всесвітній Координаційній Раді, в Києві; у Світовому Конґресі Українців, Торонто; та Конґресі Українців Канади, Вінніпеґ. Через касу централі перейшло у 1994 році майже 50 тис. дол. на різні національно-освідомлюючі проєкти, як: поміч пресі, видавництво літератури в Україні та ін. Осередки, у свою чергу, за цей час спромоглися уділити поверх 100 тис. дол. на розбудову й скріплення державности України різними подібними проєктами. В додатку, в роках 1993–94 передано на передвиборчу кампанію в Україну близько 140 тис. дол., плюс 50 тис. дол. на „Історію України" О. Субтельного.

З огляду на різні структурні зміни в Україні та відношення до них державних чинників Канади, для більше ефективної діяльности, з'їзд ухвалив нову назву, а саме: Канадське Товариство Приятелів України (Кенедієн Френдс оф Окрейн). Також зайшли незначні зміни в статуті. Отже, мета товариства майже незмінна, а саме:

— Допомагати в розбудові української незалежної самостійної демократичної держави;

— Розширювати й зміцнювати обміни між Канадою і Україною в ділянках культури, освіти, здоров'я, підприємництва, сільського господарства, та сприяти розвиткові економічних контактів;

— Ширити інформацію про права й свободи України та розповсюджувати інформацію про Україну та її народ;

— Допомагати організаціям в Україні, які в своїх програмах орієнтуються на розбудову незалежної соборної самостійної демократичної держави.

В нарадах з'їзду, активну участь брала Леся Шимко — постійна адміністраторка осередку товариства в Торонті та письменник Степан Горлач — Хресний Батько землі української; він з хрестом і тризубом перейшов Україну вздовж і впоперек.

До нової управи на 1995-ий рік увійшли: Голова — В. Педенко, заступник — Орест Джулинський, секретар — Ярослав Семчишин. скарбник — Іван Шлапак, члени: Марія Шкамбара, Нестор Войчишин, Богдан Ґула, Юрій Клюфас, Валентина Родак, Юлія Войчишин, Т. Волошин, Богдан Миндюк, Іван Кубрак; Контрольна Комісія: Ф. Цимбалюк, Микола Тищенко, Орест Гуйтан.

На з'їзд несподівано завітали гості: полковник Микола Різун — військовий аташе української амбасади в Оттаві та полковник Селюк старший дорадник військового аташе. Полковник М. Різун склав привіт від амбасади й уряду України.

Переобраний голова централі Канадського Товариства Приятелів України В. Педенко подякував учасникам з'їзду за довір'я до нього й сказав, що він буде докладати всіх зусиль, щоб це координаційне тіло під його проводом виправдало довір'я з'їзду.

Вкінці д-р Юлія Войчишин прочитала резолюції з'їзду.

З'їзд закінчено славнем „Ще не вмерла Україна".

І. Кубрак

Відзначення 30-ліття УІТ в Іллинойському університеті

Дня 28-го червня 1995 року відбулася в Іллинойському університеті (Урбана-Шампейн) у рамках 14-ої українознавчої конференції окрема сесія присвячена 30-літтю Українського Історичного Товариства.

На сесії виголошено такі доповіді: Любомир Винар (Кентський університет) голова товариства „На службі Кліо: тридцятилітня діяльність УІТ", Теодор Мацьків (Акронський університет), „1649 рік в сучасній англійській пресі", Олександер Сидоренко (Арканзаський стейтовий університет) „Проблема реконструкції східньоевропейської історії з наголосом на історію України", Юрій Шаповал (Національна Академія Наук України) — головний коментатор доповідей. Сесію провадив Л. Винар.

В доповідях і дискусіях ясно представлено діяльність УІТ в діяспорі і в Україні. Також проаналізовано численні видання товариства. Історик О. Сидоренко подав свою концепцію історіографічної реконструкції історії України в контексті світової історичної науки, наголошуючи новий підхід до інтерпретації важливих подій і явищ в українській і східньоевропейській історії. Історик Т. Мацьків подав аналізу сучасної англійської преси, в якій з'ясовано переломовий 1649 рік в розвитку козацької революції Богдана Хмельницького і встановлення Козацько-гетьманської держави. Політолог і історик Юрій Шаповал видвигнув цілий ряд проблем і рекомендацій у зв'язку з діяльністю УІТ в Україні і в діяспорі. Зокрема звернено увагу на опрацювання необхідної „Енциклопедії Історії України", нової академічної історії України (індивідуальна або збірна праця), видання монографій, присвячених різним періодам історії України.

В дискусії також обговорено важливе питання періодизації і термінології української історії. В дискусії взяли участь Володимир Сергійчук, Богдан Рубчак, Тамара Булат, О. Сидоренко, Л. Винар, Т. Мацьків та інші. Важливо підкреслити, що в цій сесії брали участь представники різних поколінь українських дослідників.

Під час конференції відбулася також зустріч членів редакційної колеґії „Українського Історика". Дмитрові Штогринові, директорові української наукової програми при Іллинойському університеті належиться щира подяка за співпрацю в організації ювілейної сесії УІТ, що активно підтримувало щорічні наукові українознавчі конференції в Іллинойському університеті.

Ювілей А. і В. Козіцьких

Сини д-р Петро, д-р Орест і адвокат Роман Козіцький з родинами приготовили прийняття, щоб гідно і достойно вшанувати своїх родичів Анну і Володимира Козіцьких з нагоди 50-ліття їхнього супружого життя.

Приготовили прийняття на день 9-го липня ц.р. в Домі Спілки Української Молоді в Йонкерсі, Н. Й., на яке запросили, крім родини, також приятелів та тих, з якими їхні батьки співпрацюють в суспільно-громадському житті. Прийняття приготовлялося без відома батьків (несподіванка).

Родина Козіцьких належить до тих осіб, що є активними в громадському житті та щедрими на всі добродійні цілі, як в допомозі Україні, так в ЗСА. Хто звернеться з листою, то ніколи Володимир Козіцький не відмовить, а жертвує щиро і щедро.

Життєвий шлях родини Козіцьких не був стелений рожами.

Володимир Козіцький уродженець з Тернопільщини. Батько помер, коли йому було три роки, а мати померла, коли він мав 11 років. Ходив до школи у родинному селі, а відтак у Бережанах. Жив у сестри, яка ним опікувалася.

В ранніх роках працював і виконував доручення Організації Українських Націоналістів. Коли прийшли окупанти із Заходу, то зловили молодого юнака і запроторили на працю до Німеччини.

Анна Козіцька з дому Залуська, уроджена в Івано-Франківській області. Ходила до школи в родинному селі, а коли прийшли ті самі окупанти із Заходу, то вночі молоду 15-літню дівчину забрали до Німеччини на працю у фабриці.

В Німеччині вони запізнались і коли закінчилася Друга світова війна, то вони, знаючи большевицьку дійсність, не повернулися в Україну, а вирішили побратися і залишитися в Німеччині.

Шлюб відбувся 27-го травня 1945 року. У 1947 році прийшов на світ перший син Петро і вони вже у 1948 році втрійку приїхали до ЗСА.

Початки новоприбулих були важкі, вони зуміли влаштуватись на фізичну працю, але це їх не вдоволяло. Заробивши дещо долярів, родина зуміла купити дім в Бронксі, Н, Й., а В. Козіцький старався дістати дозвіл на купно і продаж посілостей та почати спілку з іншим властителем продажу і купна посілостей.

Анна і Володимир Козіцькі тримають світлину, зроблену тому 50 років.

В тому часі родина збільшилася ще двома синами — народився син Орест, а відтак Роман.

У 1959 році родина Козіцьких вже вспіла побудувати дім в Йонкерсі і перенестися туди. В Йонкерсі В. Козіцький відкрив подорожнє бюро, яке провадить до сьогодні під назвою „Dunwoodie Travel".

В. Козіцький включився в існуючі організації в Йонкерсі, став членом 11-го Відділу ООЧСУ, членом Дому СУМ. У 1963 році був одним з активних організаторів Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА, яка дістала дозвіл на свою діяльність у 1964 році. Був головою і тепер є членом Дирекції. У 1967 році почато будову нового Дому СУМ, і вже між тими невтомними працівниками бачимо В. Козіцького.

Був він кілька років головою 11-го Відділу ООЧСУ, членом Управи Відділу УККА. Є головою комітету при католицькій церкві св. Михаїла. Є головою 8-го Відділу УНСоюзу. Був кілька років головою Дому СУМ і за його головства сплачено гіпотечну позику.

При організуванні громадських комітетів чи то допомоги Україні, чи інших ми завжди бачимо активного В. Козіцького. А. Козіцька є членом Відділу ОЖ ОЧСУ та допомагає в праці в громаді. Спільно виховали трьох синів, дали їм вищу освіту, двоє з них — лікарі, а один — адвокат. Дочекалися трьох синових та сімох внуків.

Д-р Орест є довший час головою Осередку СУМ в Йонкерсі, членом Крайової управи СУМ, головою Комітету при Крайовій управі СУМ медичної допомоги в Україні, а зокрема у Львові.

Адвокат Роман є активним у Крайовій управі СУМ, Крайовій екзекутиві УККА, у місцевому Відділі УККА та є членом Управи Осередку СУМ і членом Управи Дому СУМ в Йонкерсі.

Члени місцевої громадиг з великим вдоволенням прийняли вістку про ініціятиву синів з родинами для влаштування несподіванки для батьків. На вислані запрошення відгукнулися і чисельно прийшли. При вході на залю батьків привітали діти і внуки та впровадили до стола, а оркестра грала марш. Імпрезу відкрикв і нею проводив Лев Футала. Молитву відмовив о. Ігор Міджак, парох церкви св. Михаїла, та передав образ Матері Божої. Про життєвий шлях подружжя Козіцьких розповів ведучий програмою Л. Футала.

Доцінюючи працьовитість і активність в громаді Володимира, привітання склали: від Управи Відділу УККА інж. Петро Дуда, від 11-го Відділу ООЧСУ — голова Ярослав Кіцюк, від Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА — мґр Святослав Н. Коцибала, від Управи і членів Осередку СУМ в Йонкерсі і Відділу Т-ва Вояків УПА Роман Глушко, від Управи Дому СУМ — інж. Андрій Горбачевський. Була присутня з України сестрінка А. Козіцької Оля Черкас.

Після представлення життєвого шляху подружжя Козіцьких був піднесений тост, а присутні відспівали „Многая літа".

Пристуні мали нагоду почути виступи синів, які висловлювали свої подяки батькам та ділилися з присутніми споминами з тих часів, коли жили під одним дахом, бо сьогодні сини мають свої родинні гнізда і живуть окремо, хіба що привозять до бабусі внуків.

Після привітань, які висловили представники організацій із словом подяки виступив Володимир Козіцький. Щиро і скромно дякував присутнім за таку милу зустріч та їхнє вшанування.

Присутні підходили до ювілятів та складали їм побажання і при звуках оркестри забавлялися до пізнього вечора.

Л.Л.